

CRNA GORA
UPRAVA ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE
Koordinaciono tijelo za nadzor na tržištu

**IZVJEŠTAJ O RADU KOORDINACIONOG TIJELA ZA NADZOR NA TRŽIŠTU
ZA 2020. i 2021. GODINU**

Podgorica, februar, 2022. godina

I Uvod

Koordinaciono tijelo za nadzor na tržištu (u daljem tekstu: Koordinaciono tijelo), Vlada je prvi put osnovala 2010. godine, u skladu sa Strategijom tržišnog nadzora, a u cilju ostvarivanja efikasne i efektivne koordinacije nadzora proizvoda na tržištu i saradnje između organa koji vrše nadzor i drugih nadležnih organa i institucija. Nakon donošenja Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, Vlada je 2015. godine obrazovala Koordinaciono tijelo u skladu sa tim zakonom (Odluka o obrazovanju koordinacionog tijela objavljena je u „Sl. list CG“, br. 032/15).

Sastav ovog tijela odgovara sistemu tržišnog nadzora u Crnoj Gori. Naime, od osam članova četiri člana (uključujući i predsjednika) su predstavnici Uprave za inspekcijske poslove i po jedan predstavnik nadležne inspekcije Ministarstva unutrašnjih poslova, nadležne inspekcije Ministarstva kapitalnih investicija, Uprave carina i Ministarstva ekonomskog razvoja, kao nadležnog za tržište i infrastrukturu kvaliteta.

Po potrebi, u radu ovog tijela učestvuju i predstavnici drugih organa i institucija, čije su nadležnosti od značaja za nadzor proizvoda na tržištu.

Koordinaciono tijelo je, u skladu sa Zakonom o nadzoru proizvoda na tržištu, nadležno da:

- objedinjava sektorske programe u opšti program organa nadzora na tržištu i sagledava njegovu realizaciju;
- razmatra izvještaje organa nadzora na tržištu o realizaciji sektorskih programa i priprema opšti izvještaj (godišnji) o nadzoru proizvoda na tržištu;
- analizira realizovane aktivnosti i preduzete mjere nadzora proizvoda na tržištu i efekte tih mjera i, u saradnji sa organima nadzora na tržištu, preispituje i ocjenjuje aktivnosti nadzora na tržištu;
- prati stanje bezbjednosti proizvoda na tržištu;
- inicira donošenje propisa od interesa za nadzor proizvoda na tržištu;
- učestvuje u pripremi propisa o grupama proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu;
- prati i podstiče međusobnu saradnju sa carinskim organom, odnosno drugim zainteresovanim stranama, odnosno daje preporuke za unapređivanje saradnje;
- daje mišljenje i preporuke za sprovođenje ovog zakona i drugih propisa o opštoj bezbjednosti proizvoda, o usklađenosti proizvoda i o tehničkim zahtjevima i ocjenjivanju usaglašenosti;
- podnosi Vladi izvještaj o radu.

Stručne i administrativne poslove za potrebe Koordinacionog tijela obavlja Uprava za inspekcijske poslove.

II Aktivnosti Koordinacionog tijela

Koordinaciono tijelo razmatra pitanja od zajedničkog interesa za nadzor proizvoda na tržištu, koja su utvrđena Zakonom o nadzoru proizvoda na tržištu, drugim propisima koji uređuju oblast bezbjednosti i usaglašenosti proizvoda i Odlukom o obrazovanju istog. Aktivnosti Koordinacionog tijela i način funkcionisanja, u izvještajnom periodu, bili su usklađene sa situacijom koju je nametnula pandemija korona virusa.

Elektronskim putem su realizovane aktivnosti na informisanju o: sprovođenju Opšteg programa tržišnog nadzora, radu Sistema brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik, praćenju edukacije zaposlenih u organima tržišnog nadzora (u okviru projekata podrške i dr.) itd. Tako je ovo tijelo putem elektronskih sjednica razmatralo i usvajilo izvještaje za prethodnu godinu, uključujući i izvještaj o radu Koordinacionog tijela, a na kraju izvještajnog perioda razmatran i usvojen Opšti programa nadzora proizvoda na tržištu, koji se objavljuje na internet stranici Uprave za inspekcijske poslove

Koordinaciono tijelo, preko Uprave za inspekcijske poslove, u kontinuitetu izvještava Kancelariju za evropske integracije Crne Gore o sprovođenju aktivnosti tržišnog nadzora (bezbjednost neprehrambenih proizvoda na tržištu) za potrebe pripreme izvještaja za EK za pregovaračka poglavlja 1: Sloboda kretanja robe i 28: Zaštita potrošača i zdravlja. Tako je bilo i u izvještajnom periodu, kada je u pitanju priprema izvještaja o Crnoj Gori i izvještaja za relevantne pododbore. U 2020. godini su realizovane i aktivnosti na pripremi posebne informacije (sa priložima) za EK, u skladu sa operativnim zaključcima sa video konferencije predstavnika CG i EK, održane u decembru 2019. godine, a u cilju analize i ocjene napretka u PP 28, u dijelu zaštite potrošača od nebezbednih proizvoda na tržištu. Informacija se odnosila na način organizacije i koordinacije kao i efekte nadzora na tržištu u Crnoj Gori i dostavljena je EK u junu 2020. godine.

2020. godina

Planiranje i praćenje nadzora proizvoda na tržištu: Koordinaciono tijelo je planiralo, pratilo i izvještavalo o aktivnostima tržišnog nadzora i ostalim aktivnostima povezanim sa tržišnim nadzorom. Pripremljen je i usvojen Izvještaj o realizaciji Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu za 2019. godinu, kojim su objedinjeni izvještaji o realizaciji sektorskih programa nadzora proizvoda na tržištu inspekcija koje su učestvovala u nadzoru proizvoda. Ovaj izvještaj je objavljen na internet stranici Uprave za inspekcijske

poslove (www.uip.gov.me). Takođe, pripremljeni su i razmatrani nacrti izvještaja o radu Sistema brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik i o radu Koordinacionog tijela za nadzor na tržištu za 2020.godinu.

Tokom izvještajne godine vršen je nadzor proizvoda obuhvaćenih Opštim programom nadzora proizvoda na tržištu za 2020. godinu (usvojen u decembru 2019), kojim je planirano ukupno 29 proizvoda, odnosno grupa proizvoda, nad kojima je nadzor vršilo osam inspekcija, i to: pet inspekcija Uprave za inspeksijske poslove (Tržišna, Zdravstveno-sanitarna, Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Metrološka i Termoenergetska inspekcija) i po jedna inspekcija iz Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (Fitosanitarna inspekcija), Ministarstva unutrašnjih poslove (Direkcija za inspeksijski nadzor) i Ministarstva kapitalnih investicija (Direkcija za inspeksijski nadzor u drumskom saobraćaju). Preko periodičnih sektorskih izvještaja o tržišnom nadzoru praćena je i usmjeravana realizacija programa tržišnog nadzora.

Takođe, Koordinaciono tijelo je razmatralo sektorske programe po proizvodima, odnosno grupama proizvoda, koje je objedinilo u Opšti program nadzora proizvoda na tržištu za 2021. godinu i isti je objavljen na internet stranici Uprave za inspeksijske poslove u predviđenom roku (decembar 2020). Programom je obuhvaćeno 26 proizvoda, odnosno grupa proizvoda.

Učešće u normativnim aktivnostima: Ovo tijelo je bilo uključeno u aktivnosti koje su realizovane u dijelu tržišnog nadzora u okviru Projekta AIM II (IPA 2014) „*Tehnička pomoć za usaglašavanje i primjenu pravne tekovine unutrašnjeg tržišta EU*“. Ključne aktivnosti su bile u dijelu harmonizacije nacionalnog zakonodavstva, koje uređuje oblast bezbjednosti proizvoda i tržišnog nadzora, sa evropskim propisima. Tako su predstavnici Koordinacionog tijela učestvovali u pripremi novog (nacrt) Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, kojim se preuzima Uredba 2019/1020 o nadzoru tržišta i usklađenosti proizvoda. Takođe, nastavljene su aktivnosti po inicijativi koja je ranije pokrenuta u cilju izmjena i dopuna Uredbe o utvrđivanju grupa proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu, zbog preciziranja nadležnosti kod određenih grupa proizvoda. U tom smislu Koordinaciono tijelo je, u saradnji sa ministarstvom nadležnim za infrastrukturu kvaliteta, iniciralo prema ministarstvu nadležnom za ekologiju i održivi razvoj izmjene i dopuna pravnog okvira za opremu koja se koristi na otvorenom. Tako su predložene izmjene i dopune Pravilnika o oznakama usaglašenosti za izvore buke koji se stavljaju u promet i upotrebu, kako bi se u nadzor na tržištu za ovu opremu, osim Ekološke inspekcije i komunalne policije (čije su nadležnosti utvrđene Zakonom o zaštiti od buke u životnoj sredini) uključila i Tržišna inspekcija u pogledu nadzora proizvoda u prometu. S tim u vezi, predložena je izmjena i dopuna Pravilnika uvođenjem u njegovu preambulu, pored već uključenog Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini, i Zakona o tehničkim zahtjevima

za proizvode i ocjenjivanju usaglašenosti, kako bi se na taj način omogućio i nadzor druge inspekcije (nadležne u skladu sa Zakonom o tehničkim zahtjevima...). Pored navedenog, pokrenuto je i pitanje za preciziranje nadležnosti za nadzor na tržištu opreme za dječja igrališta.

Učešće na edukacijama u oblasti tržišnog nadzora: Uprkos poteškoćama u radu inspekcija zbog novonastale situacije izazvane Covid-om 19, inspektori su usavršavali svoje znanje učešćem na online radionicama. Koordinaciono tijelo je pratilo Informacije o učešću inspekcija, koje vrše tržišni nadzor, u edukacijama u okviru projekata podrške u izvještajnom periodu, a i sami članovi ovog tijela su jednim dijelom bili obuhvaćeni edukacijom.

S tim u vezi, treba istaći da su u organizaciji AIM 2014 projekta (IPA 2014) „Tehnička pomoć za usaglašavanje i primjenu pravne tekovine unutrašnjeg tržišta EU“, održane tri online radionice, na temu: *Uredba (EU) 2019/1020 o nadzoru tržišta i usklađenosti proizvoda*. Na radionici su, pored članova radne grupe za pripremu novog Zakona o nadzoru proizvoda na tržištu, kojim se preuzima pomenuta Uredba, učestvovali i predstavnici inspekcije, ali i predstavnici Koordinacionog tijela.

Takođe, u okviru PTB, SEE QI projekat (Regionalni konsalting fond za infrastrukturu kvaliteta u zemljama Jugoistočne Evrope, implementiran od strane Instituta za metrologiju Njemačke), predstavnici Tržišne inspekcije učestvovali su na dvodnevnoj e- konferenciji na temu „Nova EU regulativa o tržišnom nadzoru - horizontalne komponente nove EU Regulative 2019/1020 i Regulative 2019/515“. Na konferenciji je učestvovalo oko 100 učesnika iz zemalja Zapadnog Balkana i zemalja Istočnog partnerstva.

U okviru ovog projekta održana je online radionica na temu *Lična zaštitna oprema koja se koristi u vrijeme Covid pandemije*, kao i obuka u vezi sa Regulativom o ličnoj zaštitnoj opremi. Takođe, ostvareno je i učešće na on line konferenciji organizovanoj u Njemačkoj, na temu tržišnog nadzora.

2021.godina

Planiranje i praćenje nadzora proizvoda na tržištu: Koordinaciono tijelo je održalo tri sjednice (dvije elektronske), na kojima je, pored analize realizacije zaključaka sa prethodne sjednice, pripreman predlog Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu za 2022.godinu, praćena realizacija Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu za tekuću godinu (u cilju blagovremene pripreme godišnjeg izvještaja) i razmatrana druga pitanja od značaja za tržišni nadzor.

Početak izvještajne godine Koordinaciono tijelo je na elektronskoj sjednici usvojilo Izvještaj o realizaciji Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu za 2020.godinu, koji je objavljen na internet stranici Uprave za inspeksijske poslove (www.uip.gov.me).

Tokom izvještajne godine praćena je realizacija Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu za 2021. godinu, kojim je bio planiran nadzor 26 proizvoda, odnosno grupa proizvoda na tržištu od strane osam inspekcija, i to pet inspekcija Uprave za inspekcijske poslove (Tržišna inspekcija, Zdravstveno-sanitarna inspekcija, Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Metrološka i Termoenergetska inspekcija), i po jedna inspekcija Ministarstva unutrašnjih poslove (Direkcija za inspekcijski nadzor), Ministarstva kapitalnih investicija (Direkcija za Inspekcijski nadzor u drumskom saobraćaju) i Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (Fitosanitarna inspekcija).

U skladu sa zaključcima Koordinacionog tijela, inspekcije koje učestvuju u nadzoru proizvoda na tržištu, dostavljaju periodični sektorski izvještaj o realizaciji Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu, koji su razmatrani na sjednici Koordinacionog tijela.

Takođe, inspekcije su blagovremeno, tj. do početka decembra tekuće godine, dostavile Koordinacionom tijelu sektorske programe nadzora proizvoda na tržištu za 2022. godinu. Koordinaciono tijelo je na XIV sjednici razmatralo predložene sektorske programe tržišnog nadzora i iste objedinilo u Opšti program nadzora proizvoda na tržištu za 2022. godinu. Ovim programom je obuhvaćeno 22 proizvoda, odnosno grupa proizvoda, nad kojima će vršiti nadzor osam inspekcija i to: pet inspekcija Uprave za inspekcijske poslove (Tržišna, Zdravstveno-sanitarna, Inspekcija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, Metrološka, Termoenergetska), po jedna inspekcija Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove (Fitosanitarna inspekcija), Ministarstva unutrašnjih poslove (Direkcija za inspekcijski nadzor) i Ministarstva kapitalnih investicija (Direkcija za inspekcijski nadzor u drumskom saobraćaju).

Opšti program je 31.12.2021. godine objavljen na internet stranici Uprave za inspekcijske poslove.

Učešće u normativnim aktivnostima: Nastavljene su aktivnosti u vezi sa već pomenutom inicijativom za izmjenu i dopunu Uredbe o utvrđivanju grupa proizvoda nad kojima se vrši nadzor na tržištu, koju je Koordinaciono tijelo pokrenulo prema nadležnim ministarstvima u pogledu revizije pravnog okvira za opremu koja se koristi na otvorenom. Naime, u postupku usaglašavanja izmjena i dopuna Pravilnika o oznakama usaglašenosti za izvore buke koji se stavljaju u promet i upotrebu, predloženih od strane nadležnog ministarstva, Sekretarijat za zakonodavstvo nije dao pozitivno mišljenje. Stoga je Koordinaciono tijelo odlučilo da, prema nadležnom ministarstvu, inicira izmjene Zakona o zaštiti od buke u životnoj sredini u dijelu utvrđivanja nadležnosti Tržišne inspekcije za nadzor na tržištu opreme koja se koristi na otvorenom, koje su u pripremi.

Na sjednici je razmatrano i pitanje nadležnosti za opremu koja se koristi na igralištima – javnim površinama (u upotrebi) i tom prilikom je konstatovano da je novim Zakonom o komunalnim djelatnostima nadzor opreme koja se koristi na dječjim igralištima na javnim površinama povjeren lokalnoj inspekciji. U nastavku sjednice je dogovoreno da se u cilju rješavanja pitanja nadležnosti nad opremom za igrališta koja se koristi na otvorenom i zatvorenom prostoru, u okviru školskih i predškolskih ustanova ponovo uspostavi komunikacija sa ministarstvima nadležnim za infrastrukturu kvaliteta i za prosvjetu.

Učešće na edukacijama u oblasti tržišnog nadzora: U organizaciji IPA 2014, AIM II Projekta održane su četiri radionice sa simulacijom praktičnog rada inspektora i analize rizika za: ličnu zaštitnu opremu (Regulativa 2016/425), građevinske proizvode (Regulativa 305/2011) i električne uređaje (Direktiva 2014/35/EU).

U organizaciji PTB, SEE QI projekat održana je on line radionica na temu „Lična zaštitna oprema i to reflektujući prsluci koji će biti predmet kontrole u zajedničkim akcijama“, dvije on line radionice na temu “Sumiranje ispitnih rezultata reflektujućih prsluka u zajedničkoj akciji zemalja regiona i preduzete mjere“, i “Transponovanje Uredbe 2019/1020 preko zakona za nadzor tržišta Crne Gore i drugih zemalja regiona“. Takođe, održana je on line radionicana na temu „Bezbednost mašina” - električne bušilice. Predstavnik tržišne inspekcije je 07.12. prisustvovao završnom sastanku PTB projekta.

U organizaciji CEFTA sekretarijata održana su dva eksplanatorna sastanka o infrastrukturi kvaliteta vezano za uspostavljanje međusobnog priznavanja dokumenata za odabrane grupe proizvoda, čiji protok bi se nesmetano odvijao između CEFTA zemalja, kao i uspostavljanje baze podataka o opasnim proizvodima.

III Ocjena stanja u koordinaciji nadzora na tržištu

U izvještajnom periodu koji je obilježila pandemija Covid 19 i aktivnosti na praćenju mjera za sprečavanje širenja pandemije, kontinuiranom koordinacijom u nadzoru proizvoda na tržištu doprinijelo se dobrim rezultatima rada inspeksijskih organa koji vrše nadzor na tržištu. Statistički podaci o razmijeni informacija o opasnim proizvodima između organa za nadzor proizvoda na tržištu, sprovedenim inspeksijskim pregledima i preduzetim mjerama sadržani su u godišnjim izvještajima o radu *Sistema brze razmjene informacija o proizvodima koji predstavljaju rizik* i u godišnjim izvještajima o realizaciji *Opšteg programa nadzora proizvoda na tržištu*. Predmetni podaci za 2020 i 2021, iako ostvareni u posebnim uslovima (Covid 19), ukazuju na povećanje nivoa zaštite potrošača i drugih korisnika od opasnih proizvoda na tržištu i na zaštitu fer konkurencije, tj. zaštitu interesa privrednih subjekata koji legalno posluju na tržištu te obezbjeđenje slobodnog protoka robe.